

yapım ihalesinde İş Yerinin Sigortalanması

yapım ihalesi İş Yerinin Sigortalanması

4735 Sayılı Kanun, YİĞŞ, ve sözleşmelerde yüklenicinin işyerinde gerekli tedbirleri almakla sınırlı tutmayıp öngörülmeven sebeplerden dolayı ortaya çıkabilecek zarar ve ziyanlara karşı işin ikmalı için all risk sigorta yükümlülüğü getirilmiştir.

YİĞŞ' nin 9. maddesinde iş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması ile ilgili şöyle denilmektedir;

“(1) (Değişik:RG-3/7/2009-27277) Yüklenici, işyerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu yapım işinin korunmasından 43 üncü madde hükümleri dikkate alınmak şartı ile işe başlama tarihinden kesin kabul tarihine kadar sorumludur.

Bu sebeple yüklenici, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 9 uncu maddesi hükümleri dahilinde; işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı (inşaat sigortası (bütün riskler), geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise yürürlükteki İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Genel

Şartları çerçevesinde kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır.

- (Değişik:RG-3/7/2009-27277) Sigortaya esas alınacak bedeller, işin kendisi için sözleşme bedeli, her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ve benzeri için ise piyasa rayiçlerine göre hesaplanan bedellerdir. Ödenen toplam hakediş tahakkuk tutarının (fiyat farkları dahil) poliçedeki sigorta bedelini aşması ve/veya poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılması zorunludur.
- (Değişik:RG-3/7/2009-27277) Sigorta poliçesinde; idare işveren sıfatıyla, yüklenici işi gerçekleştiren sıfatıyla yer almalı, alt yüklenicilerin vereceği zararların da teminat kapsamı dahilinde olduğu belirtilmelidir. Kıymetlerin sigortalanmasında aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınarak muafiyet ve koasürans uygulamalarına yer verilebilir:

(a) Tüm riskler için uygulanabilecek muafiyet oranı azami %2'dir.

- Deprem, sel, su baskını, toprak kayması ve terör riskleri için uygulanabilecek koasürans oranı azami %20'dir. Bunun dışında kalan riskler için koasürans uygulanmaz.
- Muafiyet ve koasürans kısmına isabet eden hasarların karşılanması yüklenicinin sorumluluğundadır.

İşin devamı sırasında işyerinde yapılacak çalışmalar nedeniyle, işçilerle çevre halkının kazaya uğramalarını, zarar görmelerini ve işlerde zarar ve hasar meydana gelmesini önleyici tedbirlerin alınmasından da yüklenici sorumlu olup, alınan bütün tedbirlere

rağmen,

yüklenicinin yaptığı işlerden dolayı üçüncü kişilerin kendilerine veya mallarına zarar verilmesi ihtimaline karşı mali mesuliyet sigortası yaptırmakla da yükümlüdür. Mali mesuliyet sigorta bedeli olarak, bu konuda sigorta şirketlerinin uygulamalarında kullandığı bedeller esas alınır.

- (Değişik:RG-3/7/2009-27277) Sigortalara ilişkin poliçelerin, idarenin yazılı izni dışında; genişletilmiş bakım devresi teminatı hariç, poliçenin geçici kabul tarihinden önce iptal edilemeyeceği ve süresinin kısaltılamayacağı, genişletilmiş bakım devresi teminatının ise kesin kabul tarihinden önce iptal edilemeyeceği hükmünü taşıması ve ilk hakediş raporunun düzenlenip tahakkuka bağlanmasından önce idareye verilmesi gerekir. Aksi halde hakediş tutarı ve öngörülmüş ise avans ödenmez. Sigorta primlerinin ödendiğine ve sigorta sözleşmesinin yürürlükte olduğuna dair sigortacıdan alınacak bir belgenin her hak edişin tahakkuka bağlanmasından önce idareye sunulması zorunludur.
- Yüklenicinin sözleşme ile üstlendiği sorumluluk ve yükümlülükler söz konusu sigortalarla sınırlandırılmamış olduğundan, inşaat sigorta poliçelerinin genel şartlarının (Teminat dışında kalan haller) maddesinde belirtilen, yüklenicinin kusurlu olduğu hallerde, kusur nedeniyle sigortanın ödemediği bedeller için yüklenici idareden hiçbir talepte bulunamayacağı gibi, işin devamı süresince meydana gelecek kazalardan, bu kazaların sebep olacağı can ve mal kaybından ve üçüncü kişilere verilecek her türlü zararlardan yüklenici doğrudan sorumlu olacaktır.

Yapım ihaleleri Yüklenici veya alt yüklenicilerin sigorta kapsamı

Yüklenici veya alt yüklenicilerin sigorta kapsamı içinde veya dışında kalan hareket ve fiillerinden dolayı meydana gelecek bütün talep ve iddiaların karşılanması yükümlülüğü de yükleniciye aittir.

- Yüklenici, kendisinin veya alt yüklenicinin taksirinden, ihmalden, ağır ihmalden veya kusurlu herhangi bir hareketinden dolayı idareyi ve idare personelini sorumlu tutamaz.
- Sözleşmenin feshi veya tasfiye halinde bu sigortalar; fesih veya tasfiye olur tarihinden başlamak üzere iş, yeni yükleniciye ihale edilinceye kadar devam ettirilir ve bu süreye ait sigorta giderleri idare tarafından karşılanır.

Şehir ve kasaba sınırları dışındaki iş yerlerinde güvenlik ve düzenin sağlanması için idare tarafından verilen talimata yüklenici uymak zorundadır.

- İşyeri ve çevresindeki bölgede, yeterli güvenlik önleminin alınmaması sebebiyle doğabilecek hasar ve zararın ödenmesinden yüklenici sorumludur. Yüklenici, kazaların, zarar ve kayıpların meydana gelmesini önlemek amacı ile gerekli bütün tedbirleri almak ve yapı denetim görevlileri tarafından, kaza, zarar ve kayıp ihtimallerini azaltmak için verilecek talimatlara uymak zorundadır. Ayrıca yüklenici, işyerinde kullanılan araç, gereç ve makinelerle patlayıcı maddelerin yol açabileceği kazalardan korunma usullerini ve tedbirlerini çalışanlara öğretmek zorundadır.
- İş ve işyerlerinin korunması konusunda gerek yapı denetimi görevlileri tarafından istenen ve gerekse yüklenicinin kendi arzusu ile uyguladığı güvenlik ve koruma önlemlerine ilişkin giderlerin tümü yükleniciye

aittir”.

Yapım ihalesi sözleşmesinde sigorta

4735 Sayılı KİSK’ in 9. maddesinde iş ve işyerinin sigortalanması konusu hakkında; “Yapım işlerinde yüklenici; işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde,

işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı, geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır”.

İşin başından itibaren imalatlar tamamlansın veya tamamlanmasın sözleşmedeki işin tamamı sigorta kapsamına alınmalıdır. Her türlü riskleri taşıyan all risk sigortasında muafiyet söz konusu olmamalıdır. Yüklenici her türlü tedbiri almak zorunda olup yapacağı tüm masraflar kendisine aittir.

Sigorta poliçelerinde dikkat edilmesi gereken husus; idarenin yazılı izni olmadan poliçenin kesin kabul tarihine kadar iptal edilemeyeceği hükmünü taşır biçimde düzenlenmesi konusudur. Olası bir süre uzatımı veya cezalı çalışma gibi durumlarda zeyilname düzenleyerek sigorta süresinin uzatılması gerekmektedir.

Fiyat farkı içeren işlerde yapılacak hakediş veya kesin hesabın sözleşme bedelini aştığı anlaşılan durumda sigorta bedeli revize edilmelidir. Sigorta poliçesi hakediş ödemesi esnasında idarece yükleniciden talep edilmelidir.

Olağanüstü haller ve doğal afetler gibi durumlarda iş yerinde

oluşabilecek hasar, zarar ve ziyanlar yüklenicinin all risk sigortası kapsamında olduğundan bu gibi durumlarda yüklenici hiçbir zarar talebinde bulunamaz. Ancak bu gibi durumlarda işte meydana gelecek gecikmeler için yükleniciye gerekli ek süre verilir. Oluşan zarar ve ziyan ile ilgili yüklenicinin muhatabı sigorta şirketidir.

Yapım ihalesi Sigorta konusu işlerle ilgili emsal yargı kararı

z: İşin gerçekleştirilmesi sırasında ortaya çıkan yangında ve sebep olduğu zararda yüklenicinin zen eksikliğinin bulunup bulunmadığı araştırılmalıdır. Ceza yargılanması sonucunda sanıkların beraatına karar verilmiş olması hukuk hakimini bağlamaz.

Dava konusu olayda davacı iş sahibi davacı yklenicidir. Zarar da yüklenicinin üstlendiği inşaatın yapımı sırasında çıkan yangın sonucu oluşmuştur.

BK. nun 356 ve devamı maddelerine göre yüklenicinin eseri özenle meydana getirme borcu vardır. Bu borç eser sözleşmesinin kurulmasıyla başlar eserin iş sahibine teslimine kadar devam eder ve bu borcun içerisinde teslim edeceği ana kadar eseri koruma yükümlülüğü de vardır.

Ceza mahkemesindeki yargılamada olay tarihi itibari ile yürürlükte olan TCK. nun 383/1. maddesinin unsurlarının bulunup bulunmadığı ve yangının çıkmasında sanıkların kusurlu olup olmadığı araştırılmış, yüklenicinin zen borcu ile ilgili herhangi bir araştırma yapılmamıştır.

Bu durumda hukuk hakimi ceza mahkemesinin beraat ve kusur bulunmadığına daire kararı ile bağlı bulunmadığı ve ceza yargılamasında davalı yüklenicinin BK. nun hükümlerine göre sorumluluğu araştırılmadığından mahkeme taraflara varsa başka delilleri ibraz edilip oluşturulacak bilirkişi kurulundan;

davalı yüklenicinin BK. nun 356 ve devamı maddeleri hükümlerine göre sorumlu olup olmayacağı ve miktarı konusunda rapor alınıp sonucuna uygun bir karar verilmesi gerekirken eksik inceleme ve yanlış değerlendirme sonucu davanın reddi doğru olmamış, kararın bozulması uygun bulunmuştur (Yargıtay 15. HD. 6.3.2006 T. 2005/956 E. 2006/1243 K).